

Vnější geologické děje

Vnější geologické děje

- zvětrávání, působení gravitace, činnost vody, větru a živých organismů
- narušení a rozpad hornin (zvětrávání) → přemístění materiálu → usazování materiálu → usazené horniny

1. Zvětrávání (eroze)

- rozrušování hornin působením mechanických, chemických a biologických dějů

a) **Mechanické**

- nemění se chemické složení
- např. změny teploty

b) **Chemické**

- změny chemického složení působením vzduchu a vody

c) **Biologické**

- způsobené činností organismů
- např. kořeny rostlin, budování nor

2. Působení zemské gravitace

- uvolněné horniny → řízení hornin
- podmáčená půda → bahenní proudy
- uvolněný sníh → laviny

3. Činnost vody

A. Činnost dešťové vody

- vápencová území → tzv. kras
- jeskyně
- krápníky
 - stalaktity – rostou od stropu jeskyně
 - stalagmity – rostou od země
 - stalagnáty – sloupovité krápníky
- propasti

B. Činnost tekoucí vody

- říční tok → koryto
- **horní tok** – silný proud → prohlubování a rozšiřování koryta → kaňony, údolí
- **střední tok** – nižší rychlost → zákruty (meandry) → rozrušování břehů, ukládání materiálu
- **dolní tok** – nízká rychlost → usazování materiálu → naplaveniny
- **delta** – vlévání řeky do moře, úrodná půda

C. Činnost moře

- vlny narážejí na pobřeží → příboj → rozrušování pobřežních skal → řícení
- příliv a odliv → přenos sypkého materiálu → ukládání

D. Činnost ledovců

- posun ledovce do údolí → přesun materiálu → moréna → údolí ve tvaru písmene U
- ledovcová jezera

4. Činnost větru

- hlavně v pouštích
- odnos materiálu → obrušování skal a kamenů → ukládání materiálu → písečné přesypy (duny)
- v přímořských oblastech → vlny → přetvářejí podobu pobřeží

5. Činnost organismů

- biologické zvětrávání

6. Činnost člověka

- těžba surovin, výstavba, regulace říčních toků, zemědělství, kácení lesů
- **revitalizace krajiny** – návrat do co nejvíce původního stavu